

Boverket
remiss@boverket.se

Svarsfil till extra remiss om Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader.

Datum	2024-04-05
Myndighet/Organisation/Företag	Storstockholms brandförsvär
E-postadress (myndighet/organisation/företag)	registrator@ssbf.brand.se
Kontaktperson (namn)	Caroline Lantz

Remissvar (sätt kryss i vald ruta)

- Avstår
- Tillstyrker utan kommentar
- Tillstyrker med kommentar
- Avstyrker med motivering

Ange vilket kapitel och paragraf som respektive synpunkt avser.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
			<p>SSBF ser positivt på följande förändringar i den här remissen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Byggnader ska projekteras så att förutsatt underhåll kan ske. - Fasader klassade med SP fire begränsas till 16 våningar och inte till nya våningsantalet för Br0-byggnader på 20 våningsplan. Även om det inte är lämpligt att tillåta brännbar fasad som inte kan nås av räddningstjänstens höjdfordon. - Nödbelysning kravställs i verksamhetsklass 5A. - Skyltning av personanatal kravställs i verksamhetsklass 2A. - Hisskorg i räddningshiss ska ha ett fritt mått om minst 1,1 x 2,1 meter. <p>SSBF avstyrker samtliga förslag där en utökad del av säkerheten läggs på den kommunala räddningstjänstens förmåga. SSBF ser ett behov av konsekvensutredning i varje enskilt fall där en kraven på den kommunala räddningstjänstens förmåga påverkas av de nya förslagen.</p> <p>Exempel på regelförslag som påverkar räddningstjänstens förmåga och resurser eller där räddningstjänsten inte har förmågan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20 min insatstid och utrymning med hjälp av räddningstjänst vid sprinklad byggnad upp till åtta våningar. - Räddningstjänstassisterad utrymning i verksamhetsklass 3C vilket omfattar personer som kan ha svårigheter att sätta sig själv i säkerhet. - Räddningstjänsten förväntas gå i trappor upp till 50 meters höjdskillnad om räddningshissens primära strömkälla slås ut. Till skillnad från idag då det är upp till 10 plan som motsvarar cirka 30 meter. - Utformning av och redundans i tekniska system i höga byggnader där samtliga tekniska lösningar får minskade krav och att redundansen istället förläggs på räddningstjänsten. Det gäller exempelvis räddningshiss, slussar/insatsutrymmen, övertrycksättning. <p>Räddningstjänstassisterad utrymning bör enbart ske via höjdfordon för nybyggnad och ändrade byggnader. Räddningstjänsterna bedömer att utskjutsstege inte uppfyller en godtagbar säkerhetsnivå vare sig för de utrymmande eller för räddningspersonalen som assisterar vid utrymning.</p> <p>SSBF:s erfarenheter och bedömning att sprinkler som baseras på garagets storlek och komplexitet krävs i garage för att säkerställa räddningspersonalens säkerhet, då fordonsflottan har förändrats och kommer att fortsätta förändras i snabb takt.</p> <p>SSBF bedömer att omvärldsläget förändrats avsevärt, vilket bör återspeglas i de nya byggreglerna. Byggreglerna som de är skrivna idag tar endast hänsyn till personsäkerheten men det bör i vissa fall förekomma ett behov av att även reglera egendomsskydd.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
			<p>Remisstiden är kort, vilket begränsar SSBF:s möjlighet att se över remissunderlaget som helhet. Med anledning av det samt att det är flera nya regelförslag som är svåra att utläsa hur de skulle kunna tolkas för projektering vid olika förutsättningar, bedömer SSBF att det behöver genomföras provprojektering för att säkerställa att regelverkets syfte kan uppnås.</p> <p>Regelförslaget medför att tyngdpunkten i kvalitetssäkringen av den byggda miljön flyttas från förhandskontroll till efterkontroll. Det innebär även att det blir en förskjutning av bevisbördan från byggherre, vid förhandskontroll, till kommunen vid tillsyn enligt exempelvis Plan- och bygglag (2010:900) (PBL) och Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). SSBF:s bedömning är att det är bättre och mer effektivt för alla parter att kvalitetssäkring av det som ska byggas sker i form av förhandskontroll. SSBF vill belysa att förslagets regeluppbyggnad kräver ett väl fungerade kontrollsystem. Eftersom regelförslaget förändrar kvalitetssäkringen samt att certifierat byggprojekteringsföretag införs, blir det avgörande att kontrollsystemet fungerar som avsett.</p> <p>SSBF konstaterar att möjligheten till analytisk dimensionering i föreslaget regelverk ökar, men att Boverket inte tillhandhåller allmänna råd om hur analytisk dimensionering ska genomföras. En farhåga är att det reella brandskyddet minskar i säkerhetsnivå, då föreslagna lösningar blir svårare att verifiera mot en central referensnivå från myndighet. Det kommer sannolikt innebära att det ställs högre krav på den enskilda handläggaren på byggnadsnämnderna, som ska göra mer komplexa bedömningar. Kommunerna bedömer i sin tur att de kommer remittera räddningstjänsten i betydligt större utsträckning än idag, vilket medför att det kommer krävas mer resurser hos räddningstjänster i plan- och byggprocesser.</p>
			<p>Omvärldsläget har den senaste tiden förändrats avsevärt. Det förändrade säkerhetspolitiska läget ställer högre krav på räddningstjänst och andra myndigheter och det bör synas i byggreglerna. Även om byggreglerna idag endast tar hänsyn till personsäkerheten ser SSBF en vinning i om byggreglerna i vissa typer av byggnader även tar hänsyn till egendom. Till exempel i byggnader som inrymmer samhällsviktig verksamhet, byggnader där en totalskada till följd av brand riskerar att få stora negativa konsekvenser för samhället.</p> <p>Många delar av samhället påverkas av omvärldsläget. Exempelvis visar prognoserna från Svenska kraftnät¹ att kraftsystemet blir minde förutsägbart framöver vilket innebär ökande utmaningar med att upprätthålla elsystemets stabilitet. Det gör att tekniska lösningar utan redundant strömförsörjning riskerar att bli obrukbara i större omfattning i framtiden. Exempelvis så ser vi i storstadsområdet en ökning i byggandet av byggnader som är 30–50 meter höga vilket gör att sannolikheten kommer öka att byggnader har en obrukbar räddningshiss vid strömbortfall. Att bygga utan redundant strömförsörjning är inte förenligt med att bygga mer robust och förbereda samhället på att hantera oförutsedda händelser. Ett strömbortfall riskerar då att medföra att räddningstjänsten kan ha svårt att upprätthålla förmåga till insats i höga byggnader då räddningshiss inte är brukbar.</p>

¹ https://www.svk.se/siteassets/om-oss/rapp_orter/2024/lma_2024.pdf, hämtad 2024-03-14.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
			<p>Utskjutsstege SSBF bedömer fortsatt att utskjutsstege inte uppfyller en godtagbar säkerhetsnivå vid nybyggnad vare sig för de utrymmande eller för räddningspersonalen som assisterar vid utrymning. Räddningstjänstassisterad utrymning via utskjutsstege bör helt utgå som en tillåten lösning vid nybyggnad.</p>
			<p>Redundans vid underhåll Idag finns inget beskrivet gällande krav på redundans för själva hissen i händelse av att den behöver stängas av. Boverket behöver förtydliga i författningskommentarer hur längre avstängningar av räddningshiss kan hanteras i förhållande till säkerhetsnivån.</p> <p>I SSBF:s område är det fler räddningshissar som behöver underhållas och det blir mer frekvent förekommande. En räddningshiss riskerar att stå obrukbar i upp mot 3 månader. Detta hanteras inte alls i reglerna som de är byggda idag då det är ett problem som uppstår i förvaltningsskedet. Byggnadens tekniska brandskydd och att kunna nyttja räddningshissen på erforderligt sätt har stor påverkan på räddningstjänstens insatsförmåga i höga byggnader. Det gör att om hissen inte är i drift försämras eller omöjliggörs räddningstjänstens möjlighet till insats, beroende på höjden till brandplanet. I förvaltningsskedet blir det därför mycket komplicerat för enskild räddningstjänst att genomföra en bedömning om det kan anses skäligt att t.ex. en 28-vånings byggnad med verksamhetsklass 3A står utan räddningshiss i 3 månader och således utan möjlighet till insats. SSBF bedömer att denna problematik inte hanteras när byggnader uppförs och det är inte heller något som brukarna av byggnaderna har kännedom eller kunskap om hur det ska hanteras. SSBF bedömer att det är en skör lösning över tid då räddningstjänsten har starkt begränsad reell möjlighet att göra en insats i en hög byggnad utan räddningshiss.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
			<p>Garage</p> <p>SSBF:s erfarenheter och bedömning att sprinkler som baseras på garagets storlek och komplexitet krävs i garage för att säkerställa räddningspersonalens säkerhet då fordonsflottan har förändrats, och kommer att fortsätta förändras i snabb takt.</p> <p>Nya fordon ger mer riskabla förhållanden med exempelvis nya drivmedel som ger olika typer av riskbilder och brandförlopp. Den "nya" och föränderliga fordonsflottan tillför exempelvis högre brandbelastning och nya typer av brandgaser som regelverket inte är anpassat för. I SSBF:s kommuner och intilliggande områden blir garagens utformning och bebyggelse som ansluter mot garage mer och mer komplex. Den tekniska utvecklingen går snabbt framåt och risker förändras med det. Garagebränder innebär stora risker för räddningspersonalen redan idag och potentiellt stor skada på egendom genom exempelvis skadat bärverk, samt påverkan på tredje person i anslutande byggnader och verksamheter. Säkerhetsnivån vid räddningstjänstens insats behöver höjas, i takt med att riskerna ökar, om räddningstjänsten ska kunna genomföra invändig insats i garagemiljö. Om släckmedel kan påföras för att dämpa branden innan räddningstjänst kommit till platsen har mycket vunnits för hela samhället samt ökar robustheten över tid.</p>
1	4	75 och 76	<p>1 kap. 4 §: SSBF ser fortfarande en problematik kopplat till definitioner och begrepp. SSBF anser att det krävs en hänvisning till TNC eller liknande källa. Utan en funktion som ersätter TNC riskerar det att få en stor påverkan på säkerhetsnivån då definitioner inte kommer vara fastslagna. Boverket har lyft in några fler definitioner men det är inte tillräckligt. Exempelvis saknas definition kring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vad är ett utrymme - Tillfälligt boende - Öppna garage kontra slutna garage - Funktionella enheter <p>Det krävs en mer genomarbetad konsekvensutredning kring effekter av de nya begreppen om TNC inte används.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
1	4	75 och 76	<p>1 kap. 4 § och avsnitt 4.1.1 Räddningstjänstens insatstid:</p> <p>Angreppstid för utskjutsstege måste särskiljas från angreppstid för höjdfordon då det är två helt olika utrymningsstrategier som kräver annat fordon samt annan arbetsmetod och resurser hos räddningstjänsten.</p> <p>Definitionen av insatstid behöver inkludera tid från alarmering av räddningsstyrkan till dess att räddningsarbetet har påbörjats och fått inledande effekt. De erfarenheter SSBF har från räddningsinsatser är att räddningsarbetet inte har fått inledande effekt när aktuell utrustning kan börja användas genom att stödben och liknande förbereds.</p> <p>SSBF har inte förmåga att ha en angreppstid för utskjutsstege som schablonmässigt ska sättas till en minut. Den schablonen kan antas för höjdfordon om både uppställningsplats och byggnad är lättläst och lättillgänglig. SSBF har mycket erfarenhet av att schablonen om 1 minuts angreppstid appliceras på vitt skilda byggnader som kan vara lättlästa och lättåtkomliga men även vara otroligt komplexa och svårlästa. För att schablon om 1 minuts angreppstid ska kunna användas behöver utrymningsstrategin vara lättläst och lättåtkomlig för höjdfordon. Det behöver förtydligas i författningskommentaren.</p> <p>För det allra flesta räddningstjänster i Sverige, finns även bärbar stegutrustning på ankommande styrkas släckbil, vilket också behöver beaktas då uppställningsplats för en släckinsats och eller en utrymningsinsats med bärbar stege kan vara vitt skilda platser men med samma fordon. Bärbar stege bör som tidigare beskrivits helt utgå som utrymningsmöjlighet.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	16	81	<p>2 kap. 16 §: Verksamhetsklassen är i grunden en bra lösning och det behöver säkerställas att den används på rätt sätt. Gällande tillämpningen finns det utmaningar kopplat till att det inte finns tydliga kriterier för när ett boende ska hänföras vilken verksamhetsklass, exempelvis 3C, 3B eller 5B.</p> <p>SSBF anser inte att den nya beskrivningen av kriterierna är tillräcklig. I dagens byggregler regleras särskilda boende genom behovsprövning enligt SoL/LSS. Motsvarigheten i författningskommentarerna är en paragraf från SoL som kan ses som relativt bred och där tolkningsutrymme finns. För att verksamhetsklassen ska kunna användas måste det specificeras ytterligare vad som avses med behovsprövat trygghetsboende. Om inte ett förtydligande görs riskerar den kostnadsskillnad som föreligger mellan att uppföra vanliga bostäder och trygghetsbostäder att bli ett incitament för byggherrar att undvika verksamhetsklass 3C. Otydligheten i definitioner riskerar således att göra verksamhetsklass 3C till en pappersprodukt vilket medför risken att det istället byggs vanliga bostäder som sedan används som trygghetsbostad.</p> <p>Alla former av trygghetsboenden bör klassas som verksamhetsklass 3C, så som seniorboenden och 65+ boenden. Boverket bör även utreda behovet av att även 55+ bostäder ska omfattas av verksamhetsklass 3C då det finns en stor problematik kring äldre som bor kvar i dessa bostäder och som över tid får sämre och/eller inga möjligheter att själva sätta sig i säkerhet och därmed påverkas deras skyddsbehov över tid. Motivering till varför 55+ bostäder inte ska omfattas av verksamhetsklass 3C saknas helt. Vidare är det otydligt hur reglerna ska tillämpas när enstaka lägenheter, så kallade satellitbostäder, uppförs i en större byggnad. Att påstå att tillämpningen ska avgöras i det enskilda fallet är inte att beakta som ett förtydligande då inga ramar för hur det ska avgöras i respektive fall beskrivits. Detsamma gäller bedömningen om hur omfattande sprinklersystemet då behöver vara. Vilken omfattning av sprinkler som krävs i en byggnad med verksamhetsklass 3C behöver förtydligas.</p>
2	29	83	<p>2 kap. 29 §: Det behöver förtydligas att tanken inte är att det primärt är räddningstjänsten som ska utrymma personer från utrymningsplatser. Det måste finnas en annan funktion eller lösning som ska hantera det.</p> <p>Räddningstjänstens förmåga är anpassad för att göra livräddande insats när så krävs men den är inte dimensionerad för att utrymma personer från utrymningsplatser. Det är fastighetsägare/nyttjanderättshavare/verksamhetsutövare som ansvarar för att det finns en fungerande lösning för att hantera utrymning av personer från utrymningsplatser ut i det fria. Räddningstjänsten kommer att söka av drabbade utrymmen i en byggnad och utrymma personer från utrymningsplats om det är fara för liv och hälsa, precis som för alla andra utrymmen. Räddningstjänsten har inte förmåga eller resurser att ansvara för tvåvägskommunikationen från utrymningsplatser. Det behöver finnas en annan utpekad part som hanterar det och kan förmedla informationen till räddningstjänsten.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	31	84	<p>Flöde 2 kap. 31 §: Det är positivt att ett minsta flöde om 900 liter per minut för trycksatta stigarledningar anges i författningsförslaget.</p>
2	31	84	<p>Vattenkälla 2 kap. 31 §: Möjligheten att förutsätta att räddningstjänsten kan försörja trycksatt stigarledning med vatten beror på den lokala räddningstjänstens förmåga och är något som respektive räddningstjänst behöver svara för.</p> <p>Resonemang om att räddningstjänsten kan försörja en trycksatt stigarledning med vatten i händelse av att det allmänna vattennätet felfungerar är inte en realistisk lösning eftersom även räddningstjänsten tar vatten från det allmänna vattennätet vid räddningsinsats.</p> <p>I släckfordon finns ett visst antal liter vatten som räcker, konservativt räknat, i cirka 7–8 minuter. Den begränsade mängden vatten är inte tillräcklig för räddningspersonalens säkerhet vid rökdykning. Att det finns så kallade tankfordon som kan transportera större mängd vatten än vad släckbilarna gör är inte en förmåga som respektive räddningstjänst kan förutsättas ha. Vidare finns det generellt inte tankbilar i områden där byggnader med trycksatta stigarledningar ofta finns. Det beror på att tankbilar generellt finns i mindre tätbebyggda områden och höga byggnader generellt ligger i tätbebyggda områden där konventionellt brandvattensystem används.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	33	84 och 85	<p>Brandgastätet räddningshisschakt</p> <p>2 kap. 33 §: SSBF bedömer att hiss dörrar mot räddningshiss skall utföras brandgastäta för att uppnå tillfredställande säkerhet vid insats. Om inte hiss dörrar mot räddningshiss är brandgastäta kommer troligen inte räddningstjänsten att nyttja räddningshissen vid brand.</p> <p>Det är svårt att förstå vilka olika lösningar som tillåts. Krav på räddningshissar behöver förtydligas.</p> <p>Det finns inga enhetliga bevis för att övertrycksättningsmetoden fungerar som ett robust brandgasskydd av räddningshisschaktet. SSBF har erfarenheten från många byggnader där underhåll av den typen av tekniska system ofta har omfattande brister i den mån att systemet inte fungerar. SSBF har stött på fall där systemet inte underhållits på över fem år samt fall där övertrycksättning felat till den grad att utrymningssäkerheten i byggnaden äventyrats i en nybyggd byggnad. I SSBF:s område finns just nu exempelvis en nybyggd byggnad där övertrycksättningen fallerat vilket gör att lägenhetsdörrar inte går att öppna. Sammanfattningsvis är bedömningen att räddningshisschaktet behöver ha en robust och fysisk barriär för brand- och brandgasavskiljning för att säkerställa räddningstjänstens insatsmöjligheter samt för att säkerställa att brandgaser inte sprids till andra plan. Övertrycksättning av räddningshisschakt bedöms inte ge tillfredställande insatsmöjligheter.</p> <p>Övertrycksättning istället för passivt brandskydd öppnar även upp för olika utformningar av räddningshissar vilket motverkar den likformighet som räddningstjänst eftersträvar. Antalet räddningshissar i storstadsområdet Stockholm ökar explosionsartat vilket gör att det i framtiden kommer att bli svårare att bedöma hur räddningshissen i en viss byggnad ska brukas vid en insats. Hur man använder hissen riskerar att bli något som binds till lokalkännedom vilket är mycket negativt när räddningstjänsten åker gränslöst över kommungränserna.</p> <p>Det är fördelaktigt att ha tillgång till yta i form av korridor eller sluss. Räddningstjänstens insatsmetod medger dock att utrymme för insats kan utgöras av insatsutrymme (enligt ny benämning) samt trapphus under förutsättning att räddningshisschaktet har en robust brand- och brandgasavskiljande funktion.</p> <p>Sekundärt bedömer SSBF att det inte är lämpligt att tekniska lösningar som ofta inte fungerar i praktiken utgör preciserat krav. Att ha en teknisk lösning av denna typ som ett preciserat krav kommer att medföra att en lösning som ställer höga krav på underhåll byggs in i fler byggnader och även byggnader där en förvaltning för denna typ av system inte finns.</p> <p>Lösningen riskerar även att vara väderberoende, då kallluft kan påverka de elektriska komponenterna i systemet. Att tillåta en lösning som riskerar att falla på grund av kallluft i ett land med Sveriges klimat kan inte på något sätt anses som robust.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	33	84 och 85	<p>Redundans vid strömbortfall</p> <p>2 kap. 33 §: SSBF bedömer att räddningshissar ska vara utförda med nödgenerator oavsett byggnadshöjd för att räddningshissar behöver utföras likformigt.</p> <p>I SSBF:s område finns det redan idag ett flertal räddningshissar som har redundant strömförsörjning. Med anledning av det stora beståndet av höga byggnader med räddningshiss samt att nybyggnadstakten är hög har inte räddningstjänster i storstadsområdet möjlighet att ha lokal objektskunskap om byggnader och olika brandskydds nivåer. Det finns inte heller förmåga eller möjlighet att öva på flera typer av insatskoncept för höga byggnader. Sammanfattningsvis finns det i SSBF:s kommuner, och angränsande räddningstjänster som verkar gränslöst inom varandras områden, ett stort antal höga byggnader och räddningstjänsten är beroende av att räddningshissar och insatsstödande system utförs likformigt för att kunna genomföra effektiv räddningsinsats med tillräcklig säkerhet för räddningspersonalen.</p> <p>Att genomföra räddningshiss utan redundant strömförsörjning säger även emot den första meningen i 2 kap. 33 § samt 8 kap. 6 §. Räddningstjänsten vill särskilt belysa att vi behöver tillhandahålla resurser och förmågan till insats dygnet runt, året runt, även om sannolikheten för att händelsen inträffar är liten.</p> <p>Att det inte krävs reservkraft till räddningshiss i byggnader under 50 m gör att räddningspersonalen behöver kunna gå långa sträckor om hissen inte fungerar som tänkt. Det är en sällanhändelse men oavsett är det en utökad förmåga som räddningstjänsten ständigt behöver tillhandahålla. Det är fysiskt påfrestande och minskar förmågan vid insats, ökar riskerna för insatspersonal, ökar behovet av resurser som krävs för samma insats, samt att insatsen blir avsevärt fördröjd. En fördröjd insats med trött personal ger sämre skydd för de drabbade samt sämre förhållanden för räddningspersonalen.</p> <p>SSBF anser även att det är ett väldigt stort steg att gå från 30 meter upp till 50 meter. Ett så pass stort steg bör föranleda en konsekvensutredning. Som författningskommentarerna är skrivna i remissen är det svårt att läsa ut vad Boverket baserar den nya säkerhetsnivån på samt hur det kan anses robust inför framtiden.</p>
2	33	84 och 85	<p>Insatsutrymme</p> <p>2 kap. 33 §: Det som benämns som "insatsutrymme" och ska ha ett minimum mått på 1,1 x 1,4 m är för litet för att användas vid insats med stängd dörr mot trapphus. Benämningen blir missvisande och ytan bör ökas för att vara mer rättvisande och nyttjas som tänkt insatsutrymme. Annars är det bättre med tidigare benämning som "brandsluss".</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
5	23	98	<p>5 kap. 23 §: Det är bra att det förtydligas att brand ska hindras från att spridas i dolda utrymmen.</p> <p>Det är viktigt att brand stoppas från att kunna sprida i konstruktionen över huvud taget. En räddningsinsats i denna typ av byggnation är ofta komplex, pågår under lång tid och upptar stora delar av räddningstjänstens resurser. Konstruktionen är oberäknelig och det kan innebära en högre risk för räddningstjänstens insatspersonal.</p> <p>Om Boverket avser att skydda sovande personer bör även verksamhetsklass 4 och nattisverksamhet övervägas. Vidare bör det övervägas om samhällsviktig verksamhet även ska inkluderas.</p> <p>5 kap. §: Det är positivt att krav på brandcellsindelning behålls för vindsutrymmen.</p> <p>Räddningstjänsten efterfrågar likformighet och förutsägbarhet eftersom det underlättar att läsa en byggnad och förutsäga en brands beteende. Att bibehålla krav på brandcellsindelning underlättar detta.</p>
5	41	103, 104 och 105	<p>5 kap. 41 §: Boendesprinkler har begränsningar i täckningsområde och är inte lämplig att användas som skyddsmetod mot brand längs med fasad i brännbara fasader.</p> <p>Det är positivt att brännbara byggnadsdelar och nedfallande delar begränsas förekomma till maximalt 16 våningsplan till skillnad från det tidigare förslaget som tillät detta upp till 20 våningsplan. SSBF vill åter igen belysa att brand i brännbar fasad kräver släckinsats av räddningstjänsten även om byggnadens inre är sprinklat. Vidare har räddningstjänst enbart möjlighet att hjälpa till med utvändigt släckning via höjdfordon om fasaden kan nås av fordonet samt att byggnaden inte är högre än höjdfordonets räckvidd på 23 meter.</p> <p>Om höga byggnader ska tillåtas med brännbar fasad som räddningstjänsten inte har möjlighet att släcka vid händelse av utvändigt brand kan detta vara något som tydligare behöver regleras i planskedet. Utan möjlighet till utvändigt släckinsats kan det ses som en riskkälla för olägenhet för större stadsdelar och områden.</p> <p>Det behöver regleras att brännbar fasad tillsammans med sprinkler enbart kan användas för byggnader där räddningstjänsten har förmågan att nå samtliga fasader utförda med brännbart material inom rimlig insatstid. Syftet är att förtydliga de förväntningar som kan finnas på räddningstjänstens insats beroende på vilka givna förutsättningar som finns för räddningsinsatsen.</p> <p>D-s3,d2 kan inte tillåtas som brandteknisk klass med hänvisning till att utvändigt rök bedöms påverka möjligheten till utrymning av byggnaden i mycket begränsad omfattning. Brandgaser kan påverka utrymning om exempelvis; brand sker i fasad mot innergård och brandgaser ligger kvar på innergården, loftgångar som vetter mot fasaden samt utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegar.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
7	15	110	<p>Verksamhetsklass 3C</p> <p>Kap. 7 15 §: SSBF vill åter igen belysa att räddningstjänsten inte har förmågan att assistera utrymmande personer som inte har möjlighet att sätta sig själv i säkerhet samt saknar förmåga att klättra till och nedför stege. Utrymning kan inte ske med hjälp av räddningstjänsten för verksamhetsklass 3C.</p> <p>I kapitel 4, avsnitt 4.4.4, beskrivs att personer endast med svårighet kan utrymmas med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning. Samtidigt är det ett alternativ för utrymning. Eftersom personerna inte förväntas kunna sätta sig själv i säkerhet, samt endast med svårighet kan utrymmas med hjälp av räddningstjänsten, är det inte lämpligt att utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning tillåts ske. Vid räddningstjänstassisterad utrymning ska den utrymmande själv kunna klättra till och nedför stege, vilket bygger på att personerna som utrymmer har en god fysisk förmåga samt möjlighet att utrymma själv. Då Boverket beskriver att personerna inom aktuell verksamhetsklass kan förväntas ha vissa svårigheter med att utrymma själva i normala utrymningsvägar bedöms utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning inte vara genomförbart för verksamhetsklassen eftersom räddningstjänsten inte har förmågan att bära ut utrymmande personer. SSBF bedömer att det även är svårt att utrymma vuxna personer med god fysiska förmåga genom räddningstjänstassisterad stegutrymning.</p> <p>Vidare är det en farhåga att samhället får en förväntan på att räddningstjänsten ska ha en förmåga att kunna utrymma sängliggande personer ner för en utskjutsstege. Att utrymma sängliggande, eller rullstolsburna, personer via stegutrustningen är inte något som räddningstjänsten övar på eller har förmåga att genomföra. Förslaget är inte genomtänkt ur ett praktiskt perspektiv och inte förenligt med en säker arbetsmetod för räddningspersonalen vilket, enligt förslaget, ska beaktas enligt 8 kap 1§. Att dessutom samla flertalet personer som förväntas utrymma med hjälp av räddningstjänsten men som inte har förmågan att klättra själva skapar en mycket svårhanterad situation för räddningstjänsten som riskerar att äventyra räddningspersonalens säkerhet så väl som de boendes.</p> <p>Boverket uppger själva att utrymning med hjälp av räddningstjänsten är förknippat med stora svårigheter och att det ska ses som en sista utväg för verksamhetsklass 3C men tillåter det samtidigt i författningsförslaget. Att utrymningsalternativet kvarstår i författningsförslaget torde därmed tolkas som att Boverket accepterar säkerhetsnivån som alternativet medför. I praktiken saknas nu en sekundär utrymningsväg i förslaget, vilket inte torde vara Boverkets andemening med förslaget. Om inte Boverket har bedömt att boendesprinkler och spisvakt medför att verksamhetsklassen endast behöver en utrymningsväg, behöver annan utrymningslösning krävas i reglerna då utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning inte kommer att fungera i praktiken.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
7	15	110	<p>Insatstid 20 min</p> <p>Kap. 7 15 §: Det behöver fortfarande utredas vad insatstid på 20 minuter till sprinklade åttavåningsbyggnader med räddningstjänstassisterad utrymning får för konsekvenser för räddningstjänsten innan utrymningslösningen kan regleras.</p> <p>För SSBF påverkas bland annat förväntad tidsåtgång till insatser vilket i sin tur påverkar resursplanering i vårt förbund och i förlängningen även i räddningsregionen eftersom vi jobbar gränslöst mellan räddningstjänsterna. Detta kan även komma att påverka ekonomin för den enskilda räddningstjänsten. Detta är några exempel på det som behöver konsekvensutredas innan en sådan utrymningsstrategi kan tillåtas.</p> <p>I SSBF:s kommuner ska det byggas flera hundra tusen bostäder det närmast decenniet och i Stockholmsregionen generellt sker nybyggnad i snabb takt. Det byggs många bostäder både genom förtätning men även i utkanten av redan tät bebyggelse. Det är i de områden det sannolikt kommer byggas många bostäder med 20 minuters insatstid. Eftersom byggtakten är hög i Stockholmsregionen kommer lagförslaget sannolikt realiseras i SSBF:s område först. Därför är det avgörande att det konsekvensutreds hur lagförslaget kommer påverka räddningstjänsten. Utan kunskap om hur det kommer påverka har räddningstjänsten ingen möjlighet att veta om vi har förmåga att assistera vid utrymning i den omfattande utsträckning som det sannolikt kommer att bli i Stockholmsregionen eller om det exempelvis krävs utökade ekonomiska resurser för att täcka för den ökade sannolikheten att räddningsresurser blir låsta en längre tid och därmed minskar redundansen i räddningsregionen.</p> <p>SSBF bedömer att detta förslag också går i rakt motsatt riktning om att bygga mer robust för att hantera en osäkrare omvärld, genom att bygga in mer beroenden av räddningstjänsten i de enskilda byggnaderna. Utrymningen bör dimensioneras att helt hanteras inom den enskilda byggnaden. SSBF avstyrker fortsatt remissförslaget tills dess att en konsekvensutredning tydligt kan påvisa hur förslaget påverkar kommunal räddningstjänst.</p>
8	8	119 och 120	<p>8 kap. 8 §: Det behöver förtydligas att ingång till tillträdesväg måste ligga i direkt anslutning till den naturliga angreppsvägen.</p> <p>I förslaget regleras inte placering av tillträdesvägen vilket innebär att den skulle kunna placeras långt från den naturliga angreppsvägen med hänvisning via skyltning. Skyltning är bra men inte en robust lösning som alltid håller över tid eftersom skyltar tenderar att försvinna eller blekas. En alternativ tillträdesväg måste ligga i direkt anslutning till den naturliga angreppsvägen för att räddningstjänsten ska hitta den och för att angreppsvägen inte ska bli för komplex att nå.</p>
8	9	120 och 121	<p>8 kap. 9 §: Det är mycket positivt att längd på inträngningsväg nu regleras för samtliga verksamheter vilket kommer ge bättre förutsättningar för rökdykning i stora brandceller.</p> <p>SSBF vill belysa för Boverket att förmågan till rökdykning är maximalt 50 meter från säker plats och att det skiljer sig från den maximala längden om 80 meter för sprinklade brandceller.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
10	8	124 och 125	10 kap. 8 §: Det är positivt att brandgasventilation vid ändringar av byggnader förtydligats och anpassas efter räddningstjänstens tillträdesväg.